ڕزگارکردنی (فەزای گشتی) لە دەست فاشیزم … 1 … ڕزگار عەلی

بەشی یەکەم….

فەزای گشتی چییە؟ فەزای گشتی لە مەجالی گشتییدا بە کۆمەڵگەیەك دەگوترێت کە نوێگەرایی تێدا بخوڵقێت، یان کۆمەڵگەیەك کە کە عەسری ڕۆشنگەری پێیدا تێپەڕ بووبێت و تێیدا بێت. بۆ گەڕانەوەی ئەم چەمکە دەتوانین بگەڕێینەوە بۆ لای (ئیمانیول کانت) کە لە یەکێك لە وتارەکانیدا لە ساڵی 1784 لە (ڕۆژنامەی بەرلین) کە ئەو کات بەناوبانگترین ڕۆژنامە بوو، پرسیاری ئەوەی کرد، ڕۆشنگەری چییە؟ لێرەدا کانت ویستی لە ڕێگەی پرسیاری عەقڵییەوە ئینسان بگەڕێنێتەوە بۆ دۆخی عەقڵگەرا و بڕیاری عەقڵانییەت، ئەمەش واتە گوماندانان لەسەر کەنیسە وەکو تاکە بڕیاردەر و ڕێنیشاندەری ئینسان.
دوای کانت ئەم چەمکە بە دیاریکراوی لە لە ساڵی (1962) لە لایەن (یورگن هابرماس) لە کتێبی (بەرەو بونیادی فەزای گشتی) کە شیکردنەوەیەکی وردبوو دەربارەی فەزای گشتی و دەرکەوتەکانی کەوتە بەرباس. هابرماس بە گەڕانەوە بۆ یۆنانی کۆن و دەرکەوتنی(شار) بە تایبەتتر شاری (ئەسینا) کە دیموکراسێتی ڕاستەوخۆی بۆ حوکمکردن هەبوو، ئاماژەی بە فەزای گشتی و دەوری فەزای گشتی کرد.

یورگن هابرماس لەوێدا ئاماژەی بەوە کرد ئەم فەزایە واتە فەزایەکی هاوبەش، ئەم فەزایە ئەو هاوڵاتیانە دەگرێتەوە کە لە ناو فەزاکە لەسەر مەسەلەیەك بیرو ڕا ئاڵوگۆڕ دەکەن بۆ ئەوەی بگەنە بڕیارێکی هابەش، یان خۆیان بە باشترین شێوازی حوکمکردن بەڕێوە ببەن، واتە شعورێکی دەستەجەمعیی هاوڵاتیانی شارێك یان شوێنێکە بۆ مەسەلەیەکی دیاریکراو کە پێویستە ئاڕاکانیان تێیدا بەشدار بن بۆ بەروپێشچوونی کۆمەڵگە. ئایا ئەو فەزایە لە کوێی دەوڵەتدایە؟ هابرماس تەرکیز لەسەر ئەوە دەکاتەوە (فەزای گشتی) دابڕاوێکە لە سیاسەتی دەوڵەت، واتە دەتوانین بڵێن ئەو مەساحەیە کە لە نێوان دەوڵەت و هاوڵاتی هەیە. ئەگەر تەرکیز بکەین دەتوانین بڵێین ئەو فەزا زیندوو ڕۆشنگەرەیە کە زیندوێتی بە کۆمەڵگە دەبەخشێت و ناهێڵێت کۆمەڵگە لە دۆخی هیچ سیاسەتێکی لابەلادا بمرێت، هابرماس ئاماژەی بەم دۆخی زیندوێتی فەزای کۆمەڵگە دەکردو ناوی

لێدەنا(دامەزراندنی خەیاڵی کۆمەڵگە)، خەیاڵی کۆمەڵگە کردەیەکی ئاڕاستەکراوە و ئایندە دەخوڵقێنێت، واتە گۆڕینی داینەماکی کۆمەڵگە بۆ خۆ ئاڕاستەکردن، خۆگۆڕین و خۆتازەکردنەوە لە ڕێگەی سەربەخۆبوون و بەشداری هەمووانەوە. هابرماس لە کتێبی (گوتاری فەلسەفەی مۆدێرن) ئاماژە دەکات: هەر کۆمەڵگەیەك ئەگەر تەنیا پارێزگاری لە خۆی بکات و لە گۆڕانی بەردەوام نەبێت کۆمەڵگە نییە. واتە گۆڕین و نوێکردنەوە جەوهەری فەزای گشتین. ئەگەر ئەم دۆخەی لەسەرەوە باسمانکرد بگوازینەوە کوردستان دەتوانین بڵێین فەزای گشتی (کۆمەڵگەی مەدەنی، مامۆستایانی زانکۆ، خوێنکاران، سەندیکاکان، لاوان، ئافرەتان و نووسەران و مامۆستایانی ئاینی و مامۆستایان و فەرمانبەران و هونەرمەندان …) دەگرێتەوە، واتە ئەم چینانەن کە ڕۆحی زیندوێتی بە کۆمەڵگە دەبەخشن.

ئایا لە کوردستان ڕۆحی زیندوێتی کۆمەڵگە هەیە؟ یاخود بە دیاریکراوی (فەزای گشتی) هەیە؟ ئەگەر فلاشباکێك هەبێت و بۆ دۆخی ستەمکاری بەعس بگەڕێینەوە و لە دەیەی حەفتاو هەشتاکان، ڕاستە بەعس لە ڕووی هەژموونی عەسکەری و هەواڵگیرییەوە وجودی هەبوو، بەڵام هەرگیز نەیتوانیبوو لە ڕووی بەعسیزم و ئایدۆلۆژیاوە کۆنتڕۆڵی کۆمەڵگەی کوردی بکات، کۆمەڵگەی کوردی لەو کاتە ڕۆحییەتێکی زیندووی هەبوو، هەمووان شایەتی ئەو ڕۆحییەتە زیندووی (فیلم، شانۆ، سینەما، شیعر، زانکۆ، گۆرانی و موزیك و بۆنە نەتەوەیەکان…) بووین، ئێستاش کاتێك درامایەکی کوردی ئەو سەردەمە لێدەدرێت کەسمان نییە (ئاخ) بۆ ئەو ڕۆحییەتە، ئەو فەزایە و خەیاڵکەرەی کۆمەڵگە هەڵنەکێشین. جوڵانی داینامکی ئەوان بە ئومێدی (یۆتۆپیا) بەردەوام بوونی هەبوو. ئەی کەواتە چی ڕوویدا؟ ئەو فەزایە چی لێ هات؟ خەیاڵی کۆمەڵگە بۆچی نییە؟ لە دوای ڕاپەڕین ئەبوایە ئەو خەیاڵە زیاتر بەرهەمبهاتایە، زیاتر درێژەی بەخۆی و داهێنانەکانی بکردایە، بەڵام ئەوەی بەعس نەیتوانی بیکات شۆڕشگێڕەکانی دژە بەعس بەدەستی خۆیان کردیان، جەنگ و شەڕی ناوخۆ تەنیا براکانی بە کوشت نەدا، بەڵکو خەیاڵی کۆمەڵگە و فەزای گشتیشی کوشت، دوای جەنگ هیچ ئاسەوارێکی (ڕۆحی زیندوو) نەما، کۆمەڵگە لە خەیاڵ و فەزا خاڵیبوویەوە، هەموو شتێك دابەشی دۆست و دوژمن کرا.

دۆخی کوشتنی ڕۆحی کۆمەڵگە بووە قوربانی کارئەکتەرەکانی پارتی و یەکێتی کە لە ڕۆحی زیندوو یان خەیاڵی کۆمەڵگە تێنەدەگیشتن، ئەو عەقڵیەتە شاخاوییە وەکو بۆمبێکی ئەتۆمی هەموو شتێکی خاپور کرد.

ئەم تەسەورە جەنگییە ناعەقڵانییە بەردەوام بوو تا جەنگ یەکلایی بوویەوە و بەعس ڕوخا، دواتر کۆمەڵگەی کوردی جارێکی تر هەناسەی بە بەردا هاتەوە، توانی خۆی ڕێك بخاتەوە، توانی خەیاڵ بکات بە سەرزەمینێکی جوانتر، توانی ڕۆحییەتێکی زیندوو بەخۆی ببەخشێت، بەڵام جارێکی تر عەقڵێت و ئاغاکانی شاخ خۆیان لە فۆڕمێکی تر نوێ کردەوە و تێکەڵەیەکی عەقڵییەتی شۆڕشگێڕی، ئابوری سوڵتانی و ئاغاییەتی و دەرەبەگییان دروست کرد، بە هەموویان ئیمپراتۆرییەتێکی فاشیزمان خوڵقاند، ئەم بۆمبێکی ئەتۆمی نوێ بوو بۆ وێرانکردنی تەواوی فەزای گشتی و خەیاڵی کۆمەڵگە، مەترسی گەورەی ئەم بۆمبە ئەتۆمییە ئەوەبوو ئەمجارە (فەزایی گشتی) نەکوژرا بەڵکو گۆڕا بۆ بەرهەمهێنانەوەی فاشیزم، واتە فەزای گشتی پێ دەبێت لەو نەمرودانەی سۆمەر و ئاشور کە هەزار جار لەو نەمرودانە ترسناك ترن، پێ دەبێت لەو جاهلانەی کە هەزار جار لەو جەهالەتە پێش ئیسلام ترسناکترن، پێ دەبێت لەو مەلایانەی کە لە جیاتی عەدالەت ژەهر بەرهەمدەهێنن و دەیدەنەوە کۆمەڵگە بۆ ئەوەی دژی سوڵتانی فاشیزم ڕاگرن.

شەڕی دەوڵەت ... 3... سمکۆ عەبدولکەریم

کێن ئەوانەی کە شەڕی دەوڵەتی نەتەوەیی دەکەن؟
سمکۆ عەبدولکەریم
بەشی سێیەم.....

(زۆر شت، یان زۆر پابەندی هەن خەڵك لە پێناویاندا خۆیان بە کوشت دەدەن، یان لە پێناویاندا خۆبەخشانە ژیانی خۆیان دەبەخشن، بەرگریکردنیش لە ئوممەت، ئەگەر هەست کرا هێرشی لەسەرە، یەکێکە لەو پابەندیانە – جۆن ماك)
دوای شۆڕشە یەك لە دوای یەکەکانی کورد، ڕوخانی بەعس لە 2003 ئەو دەرفەتە زێڕینە بوو کە کورد دەیتوانی لێیەوە ئەو هەنگاوە هەڵێنێ کە ئەمڕۆ هەڵیهێناوە، بەڵام لە گەڵ ئەوەشدا ئەو قۆناغە بۆ کورد قۆناغێکی دیکەی وەرچەرخان بوو بۆ بونیات نانی ژێرخان و سەرخانی

نەتەوەیەکی ستەمدیدە، بەڵام بونیات نەنرا.

ڕووداوە یەك لە دوای یەکەکانیش کێشەی کوردیان بردە قۆناغێکی پێشکەوتووترەوە، هەرێمی کوردستان وەك هەرێمێکی فیدڕاڵی لە چوارچێوەی دەستوری عێراقدا جێگیرکرا، ئەمەش هەنگاو و دەستکەوتێکی زۆر باش بوو، بۆ نەتەوەیەك کە ئەگەر بیەوێ لە چوارچێوەی ئەو عێراقەدا بمێنێتەوە، تا ئەوکاتەی بەشێوەیەکی سروشتی ئەم وڵاتە بە هۆکاری پێکهاتەکەیەوە بەرەو لێکترازان و دابەش بوون دەچێ، بۆ ئەوەی لە قۆناغەکانی دواتردا بتوانرێ سوودی پێویست لە هەر گۆڕان و پێشهات و دەرفەتێك کە بۆ کورد دێنە پێش وەربگیرێ، بە ئامانجی ئەوەی هەنگاوێکی تر بچینە پێش و بە ئاشکرا ئەوەی بە درێژایی مێژوو شەرممان کردوە یان لە خۆمان ڕانەدیوە بە شێوەیەکی ئاشکرا و ڕاشکانەوە بە هەموو لایەکی ڕابگەێنین، رایبگەێنین، ئەو دروشمەی لەماوەی 40 ساڵی شۆڕشی نوێدا بەردەوام وێردی سەر زاری نەوەی نوێ بوو بخرێتە بواری جێبەجێکردن. بەمەرجێك لەو ماوەیدا ئەو هەنگاوانەی دەمانگەێنێتە ئەو کەنارە ئارامە نرابن.

ئێستاش کە پرسی ئەنجامدانی ریفراندۆم و سەربەخۆیی و جیابوونەوە لە عێراق هاتۆتە پێش، پێشتریش ئەگەر جاروبار ئەو مەسەلەیە وروژاندرابێ، مانای وایە مەسەلەیەك لە ئارادایە، مەسەلەیە هاتۆتە گۆڕێ و مشتومڕی زۆری بە دوای خۆیدا هێناوە، هەموو ئەوانەش لە دۆخێکدا ڕوودەدەن کە کێشەو گرفتەکان لەسەر هەندێ مەسەلەی چارەنووسساز، لە سەروی هەموشیانەوە مەسەلەی فرۆشتنی نەوت.
پەیوەندییەکانی نێوان هەولێرو بەغدای گەیاندۆتە دۆخێکی هەستیار بۆ هەردوولا، ئەگەرچی بەغدا چەند جارێك لە ڕێگەی کەناڵەکانی راگەیاندنەوە سەرکردایەتی کوردی سەرپشك کردوە لەوەی کە ئەگەر بیەوێت دەتوانێ جیابێتەوە و دەوڵەتی کوردی رابگەێنن، بەڵام کورد هیچ ئامادەییەکی نەبووە و زەمینە سازییەك بۆ جیابوونەوە لە عێراق لە لایەن سەرکردایەتی کوردەوە هەستی پێنەکراوە، ئەمە جگە لەوەی سەرکردایەتی کورد وێڕای کێشەی لەگەڵ وڵاتە دراوسێکانیدا کە بە درێژایی مێژوو بە هەموو توانایەکیانەوە دژایەتی کوردیان کردوە و ڕێگرێکی سەرسەختی پرسی بە دەوڵەتبوونی کورد بوونە، لە سەر ئاستی نێودەوڵەتیش هەست بە هیچ پشتیوانییەك بۆ کورد نەکراوە، لە سەر ئاستی ناوخۆشدا کۆدەنگییەك نەبووە لەسەر ئەوەی کە کاتی ئەوە هاتبێت کورد لە بەغدا جیابێتەوە، ئەمە جگە لەوەی لە کاتێکدا پرسی جیابوونەوە دەهێنرێتە پێشەوە، بارودۆخی سیاسی و ئابوری و کۆمەڵایەتی لە کوردستان بەشێوەیەك لە پاشەگەردانی دایە، مومکین

نییە بتوانرێ فرامۆش بکرێ و بە هەند وەرنەگیرێ.

لەگەڵ ئەوەشدا حالەتەکە بەشێوەیەکە، لە نێوان چوونە پێش و گەڕانەوەدا، کە ئەگەر بەشێوەیەکی حەکیمانە هەنگاوەکان نەهاویشترین، دوور نییە هەم هەنگاوەکە بۆ پێشەوە و هەم گەڕانەوە بۆ دواوە، زەبرێکی کوشندەبێ لە کەمەری کورد.
هەموو ئەمەش لە کاتێکدا ڕووەدات پەیوەندییەکانی نێوان هەولێر و بەغدا وا تێکنەچووە بە ئاسانی بتوانرێ چاك بکرێنەوە.
کەڵەکەبوونی کێشەکان، لەسەروی هەمووشیانەوە کزبوون و نەمانی متمانە بە یەکتر، لەو پەڕیدایە، ئەوەشی زیاتر هەست پێکراوە ئەوەیە کە پێدەچێ دەستی هەردولا بەغدا و هەولێر لای یەکتر ئاشکرا بێ، کە بەلای منەوە ئەمە خاڵێکی لاوازی سیاسی سەرکردایەتی کوردە کە ناتوانێ بە پێی پێویست هەنگاوی جدی و بەکردەوە هەڵێنێ.

لەم چوارچێوەیەدا دەکرێ بڵێین پاڵنەری سەرەکی بیرکردنەوە لە جیابوونەوە لە بەغدا، جگە لەو خواستەی کە لە ناخی هەریەکەماندا هەیە، ئەو هۆکارانەن کە هەولێرو بە غدا بە هۆی ناکۆکییەکان و نەگەیشتن بە ڕێککەوتنێکی هاوبەش دروستیان کردوە. ئەمەش جگە لەو بەرنامە و سیناریویانەی لە پشتی پەردەکەوە داڕێژراون و سەرکردایەتی کورد وەك یەك ئاگاداری ڕووداوەکانی پشتی پەردە نین.

کوردبوون و کوردنەبوون لە گشتپرسیدا کامەران چروستانی

ئەنجامدانی گشتپرسییەک لەبەر دەرگای هەرێمی کوردستاندایە، هاووڵاتی سادە و لایەنە ناوەکی و دەرەکییەکان بە بایەخەوە بەدوای گۆڕانکاری و ڕووداوەکانی هەرێمەوەن، ئەگەرەکان ڕۆژانە لە گۆڕاندایە، بیروبۆچوونەکان جیاوازن و هەندێکیان دژ بە یەکترن، کاردانەوەی حیزبەکانی ناو وڵات لەنێوان قبوڵکردن و ڕەتکردنەوە و دژایەتیکردندا یاری دەکات، وڵاتانی دراوسێ، ناوچەکە و زلهێزەکانیش بە هەمان شێوە.
شەقامی کوردیش دابەش بووە بەسەر (بەڵێ)کان و (نەخێر)ەکاندا بە

پلەی جیاواز، کە هەر یەکەیان بەچوون و پاساو و تێڕوانینی خۆی هەیە و ئەمەش هەتا ڕادەیەکی زۆر ڕوویەکی ئەرێنی کۆمەڵگاکە پێشان دەدات لە پرسە جیاوازەکاندا، کە هەر تاکێکی ئەم کۆمەڵگایە و هەر لایەنێکی سیاسی بۆی هەیە خاوەنی بەچوون و تێڕوانین و بڕیاری خۆی بێت.

هەتا ئەم سنوورە هەموو شتەکان کاریان بەخێرە و کێشەمان لەگەڵیاندا نییە.
وەلێ لەگەڵ دەستنیشانکردنی وادەی ئەنجامدانی ڕیفراندۆم و بەرزبوونەوەی دەنگە جیاوازەکان سەبارەت بەو پرسە، لە هەردوو بەرەی بەڵێ یان نەخێر هەندێک کەس و لایەن هەڵوێستێکی زیاتر لە ڕەقیان لەم پرسەدا گرتۆتە بەر بەوەی لەنێوان دەنگدان و دەنگنەدان، پشتگیریکردن و ڕەتکردنەوەدا کوردبوون و کوردنەبوونی هاووڵاتی دەخەنە ژێر پرسیارەوە. بگرە پشتگیریکردنی ئەم بەرە یان ئەو بەرە بە کۆیلە، خیانەتکار، بەکرێگیراو و نەزان یەکتر ناوزەند دەکەن.

گشتپرسی یان ڕیفراندۆم لە خۆیدا مانا و ناوەڕۆکی خۆی نمایش دەکات، کە ئەویش بریتییە لە وەرگرتنی ڕا و بەچوونە جیاوازەکانی کۆمەڵێ خەڵکێک سەبارەت بە پرسێکی تایبەت. بێگومان هەموو پرسێکی ناو کۆمەڵگا ڕووبەڕووی هەردوو بەرەی پشتگیریکردن و ڕەتکردنەوە دەبێتەوە، چونکە ناتوانرێت بەدوای کۆمەڵگایەکی نموونەییدا بگەڕێین، کە سەرجەمیان هەمان ئاراستە و بەچوونیان هەبێت سەبارەت بەو پرسیارە یان پرسیارانەی کە لە ڕیفراندۆمەکەدا ڕووبەڕووی کۆمەڵگا دەکرێتەوە.
کوردبوونمان وەک بەشێک لە مرۆڤبوونمان بە چەند مەرج و خەسڵەتێکی تایبەتییەوە بەستراوە کە قبوڵکردنی یەکتر و ڕا جیاوازەکان یەکێکە لە بنەما سەرەکییەکان و هەر ئەوەشە دەبێتە یەکێک لە سیماکانی بەرەوپێشچوونمان و جێگیرکردنی ڕۆحی دیموکراسی لە ناخی تاک و کۆمەڵگادا. دابەشکردنی کۆمەڵگا بە دوو بەرەی جیاوازی ڕەش و سپی، دۆست و دوژمن، نیشتمانپەروەر و خیانەتکار لەسەر بنەمای دەنگدان بەم بەرە یان بەو بەرە هەڵەیەکی کوشندەیە و هەر هاندانێکی ڕێکخراو لەلایەن هەر حیزب و لایەنێکی سیاسییەوە بەو ئاراستەیەدا بریتییە لە خیانەتێکی گەورە کە لە تاکی کورد دەکرێت، چونکە هەر ئەو هاندانەیە چەکەرەی قبوڵنەکردن و تۆمەتبارکردنی لەناو کۆمەڵگادا دەڕوێنێت.

بەر لەوەی یەکتر تۆمەتبار بکەین، پێویستە ئەوەمان لەلا ڕوون و

ئاشکرا بێت کە هەر یەکێک لەو دوو بەرە جیاوازە و بە پلە جیاوازەکانیانەوە پاساو و تێڕوانین و بۆچوونی خۆی هەیە سەبارەت بە هەڵوێستی خۆی لەمەڕ ڕێفراندەم و هەر یەکێشیان لە ڕوانگەی خۆیەوە خۆی بە ڕاستتر دەبینێت، بەڵام خاڵی سەرەکی لێرەدا ئەوەیە کە ڕای بەرامبەر ئەگەر بە دروستیشی نەزانین، ئەوا نەخرێتە ناو قاڵبی کوردنەبوون و خیانەتکاری و کۆیلایەتی.

هەر لەو گۆشەنیگایەوە پرسیارێکی گرنگ دێتە پێشمان کە هەر تاکێکی ئەم کۆمەڵگایە پێویستە وەڵامی خۆی پێ بێت: سەرباری هەموو کەموکورتییەکان، گەندەڵی و قۆرخکارییەکان، بردنی سامانی گشتی و نەبوونی دادپەروەریی ئایا منی هاووڵاتی پشتگیری لە دروستبوونی دەوڵەتێک بکەم و پاشان لەناو دەوڵەتەکەی خۆمدا چارەسەری کێشەکان بکەم یاخود نەخێر؛ دەوڵەتێک لەسەر بنەمایەکی نادروست بنیات بنرێت هەر نادروست دەبێت و بەر لەوەی دەنگ بە ڕێفراندەم بدەم پێویستە ماڵی کوردی یەک بخرێت و ڕێک بخرێت.
ئەگەر چاوێک بە ڕابردوودا بخشێنین و لە خۆمان بپرسین: چی ڕووی داوە و هۆکار چی بوو لە ماوەی دوانزە ساڵدا ڕێژەی دەنگدەرانی بەڵێ بە ڕێفراندەمەکەی ساڵی ٢٠٠٥ لە (%٩٨)ەوە ڕێکا بەرەکی وەها توندی لە بەرەی (نەخێر) یان دەنگنەدان بە دروست ببێت؟ بێگومان زیادبوونی ئەو ڕێژەیە بەر لە هەموو شتێک کاردانەوەیەکە بەرامبەر بیست و شەش ساڵ قۆرخکاری و گەندەڵی، کە وەهای کردووە ڕێژەیەکی بەرچاو لە کۆمەڵگای کوردی متمانەی بە ئێستا و ئایندەی دەوڵەتێک نەبێت، کە لە ژێر دەستی ئەم دەسەڵاتدارانەی ئێستادا دروست دەبێت. بە واتایەکی تر: دەسەڵات خۆی متمانەی لە خۆی لەلای بەشێکی کۆمەڵگا سەندۆتەوە، نەک بە پێچەوانەوە.

لێرەدا ئەوەی شایەنی باسە ئەوەیە، کە سەرجەم بەرە و ڕا جیاوازەکان لەگەڵ سەربەخۆیی کوردستاندان، لەگەڵ دەوڵەتێکی ئازادن بەڵام ئەو پرسیارانەی ڕووبەڕووی خۆیان دەکەنەوە ئەوەیە: ئایا کەی و چۆن؟ لەبەر ئەوە پێوەری کوردبوونمان بە ڕا و بۆچوونە جیاوازەکان سەبارەت بە ڕێفراندەمەوە نەبەستراوە بەڵکوو بە پێچەوانەوە قبووڵکردنی یەکتری بە هەموو ڕوانگە و بۆچوونە جیاوازەکانەوە قوڵیی ڕەگی کوردبوونمان دەسەلمێنێت.

بەرەنجامە ئەگەرییەکانی ڕێفراندۆم ... هەژێن

بەرایی: بۆچوونی خۆم لە بارەی ڕێفراندۆم و جیابوونەوە و سەربەخۆیی و گۆڕانەوەی بۆچوونی من لە بارەی هەڵای (ڕێفراندۆمی ٢٥ی سێپتەمبەری ٢٠١٧) بۆ هەڵوێستی من بەرانبەر بەرەنجامە ئەگەرییە نیگەتیڤەکانی ئەو ڕێفراندۆمە.

بە بۆچوونی من، تەنانەت لەو بارەشدا کە ڕێفراندۆم کراوەتە ئامرازی سەپاندنی ناڕاستەخۆی بەرژەوەندی کۆمپانییەکان و دەوڵەتان، هێشتا ڕێفراندۆم (دەنگدانی گشتی خەڵك لەسەر پرسەکان) زۆر لە بڕیاردانی ڕاستەوخۆ و ملهوڕانەی پارتییەکان و پارلەمانەکان و دەوڵەتەکان و کۆمپانییەکان باشترە، چونکە ڕێفراندۆم ئەگەری ئەوە مسۆگەردەکات، کە خەڵك بڕیاربدات و خەڵك بواری هەبێت بیربکاتەوە و بڕیارێکی ژیرانە بدات، بەڵگەی ئەوەش زۆر سادە و ئاشکرایە، ملیۆنان هۆش و مێشك لە یەك یان چەند دانە هۆش و مێشك باشتر و وردبینترن.

بە من، ئەگەر سەرەنجامی بڕیاردانی خەڵك بە جیابوونەوە و پێکهێنانی قەوارەی سەربەخۆی ئەتنیی و ئایینی و یان سێکیولار، بە جەنگ و تاوسەندنی کینەدۆزی ناسیونالیستی و ئایینی و پارتیایەتی نەیەت، زۆر لە مانەوە و ملەچی ناچاریيانە و نەخوازراوانەی خەڵك باشترە، چونکە وەك هێشتنەوەی بەرمیلە باروتەکە لەسەر دەمی چڵە بورکانێك، کە هەر سات ئەگەری هەڵچوونی هەیە، بە واتایەکی دیکە جیابوونەوە و یەکگرتن مافی بێچەندوچوونی هەر کۆمەڵێکە؛ هەر پێکهاتەیەکی ئەتنی و ئایینی و کولتووری و دەبێت تەواوی خەڵك لەسەر ئەوە بڕیاربدات، نەك پارلەمان و پارتیی و دەستبژێرێك. بۆ ئەو مەبەستە ڕێفراندۆم گونجاوترین ئامرازە.

هەرچەندە سەربەخۆیی بۆ من بە واتای سەربەخۆیی تاك و کۆمەڵە لە کۆت و بەندە ئابووریی و ڕامیارییەکانی سەروەران و مشەخۆران و ملهوڕان و دیکتاتۆران و پارلەمانتاران و ڕامیاران و هەر ئاوا بەواتای سەربەخۆیی و ڕزگاری تاك و کۆمەڵە و ئازادییە کەسیی و گشتییەکان و مافە سروشتی و گەردوونییەکان دێت و هەنگاوی یەکەم بۆ لەناوبردنی دەسەڵاتێك دەستپێدەکات، کە بەناوی خەڵك و بەرژەوەندی گشتی و دەوجامەی نیشتمان و "نەتەوە" بووە بە ملهوڕ و مشەخۆری سەر ڕەنجی خەڵك و سامان و داهاتی کۆمەڵە. سەرباری ئەوەش هەر کۆمەڵێك مافی

خۆیەتی کە لە قەوارەیەک خۆی سەربەخۆبکات و قەوارەیەکی دیکە بۆ خۆی دیاریبکات.

ئەگەر هێشتا کەسانێك هەن و لەسەر بنەمای کێشەی ئایدیۆلۆجییەکانی جاران پێکەوەمانەوەی زۆردارانە و ناچارییانەی ئێتنییەکان و کۆمەڵە ئایینییەکان لەچواچێوەی قەوارە ڕامیاریی و جوگرافییە سەپێندراوەکان؛ مانەوەی نایەکسانانەی کوردان و عەرەبان، سوننە و شیعان، مەسیحی و ئێزیدی و یاراسان لەتەك موسوڵمانان بەگوێرەی مەرجە ملهوڕییەکانی دەوڵەت بە "تێکۆشانی نێونەتەوەیی" ناودەبەن و پاساودەدەن، ئەوا بە من جیابوونەوە و کۆتاییهێنان وەك بەرگرتن لە کینەدۆزی ناسیونالیستی و ئایینی و نزیکبوونەوەی تەقینەوەی بورکانەکە، زۆر باشترە و لە بار و ئەگەری جیابوونەوەش کرێکارانی کورد و عەرەب و تورکمان و شیعە و سوننە و مەسیحی و ئێزیدی و یارسان هەر ئەوەندەی ئێستا دابەشکراو دەبن و هەر ئەوەندەی ئێستا هاوپشتی و هاوتێکۆشانی دژەچینایەتی پڕۆلیتێرەکان لاواز دەبێت. چونکە بە کردەوە، ڕەوتە ناسیونالیستە عەرەب و کورد و تورکمانەکان و ڕەوتە ئایینییە شیعە و سوننە و مەسیحی و ..تد ناڕەزایەتی و تێکۆشانی چین و توێژە نەدارکراو و بێدەسەڵاتکراوەکانیان بەسەر "عەرەبایەتی" و "کوردایەتی" و شیعایەتی و سوننایەتی و مەسیحییەتی و …تد دابەشکردووە و ڕوداوەکانی دوو دەهەی ڕابوردوو و کاردانەوەکانی خەڵك نیشانداوە، کۆمەڵکی هاوئامانج و هاوداخوازی بەناوی (عیراق) بوونی نەماوە. ئەگەر لە بە نموونەهێنانەوەی هێرشی فەرمانداریی بەعس بە ٣١ی ئابی ١٩٩٦ و هێرشی فەرمانداریی بەعس بۆ سووتاندنی هۆڕەکان لە باشوور و سەرکوتکردنی خوێناوییانەی ڕاپەڕینەوەکانی بەغداد و نەوەڕاست، کە نەبوونە هۆی وروژاندن و پشتیوانی ڕاپەڕینەکانی بەشەکانی دیکەی عیراق، بگوزەرێم، ئەوا نزیکترین نموونەی دیکە هەن، کە جیابوونەوە و دابەشبوونی بەکردەوەی ئێتنی و پێکهاتە ئایینییەکانی عیراق دەسەلمێنن؛ ڕاپەڕینی جەماوەرییانەی خەڵکی ناوچە سوننە-نشینەکانی عیراق ساڵی ٢٠٠٣- ٢٠١٤ و پشتیوانینەکردنی لەلایەن ناوچە کورد-نشین و شیعە-نشین و تورکمان-نشینەکان، ڕاپەڕینی خەڵکی بەغداد و بەسرە ساڵی ٢٠١١هاودەم و پاش ڕاپەڕینەکانی کۆمەڵەکانی باکووری ئەفەریکا و خۆرهەڵاتی ناوین و پشتیوانینەکردنی لەلایەن خەڵکی بەشەکانی دیکە، ڕاپەڕینی ١٧ی شوباتی ٢٠١٢ خەڵکی هەرێم و پشتیوانینەکردنی لەلایەن بەشەکانی دیکە، فرۆشتن و بەدەستەوەدان و داگیرکرانی موسڵ و زومار و شەنگال* و کۆمەڵکوژکردنی ئێزیدییەکان و…تد پشتیوانینەکردنی خەڵکی بەشەکانی دیکە، تەنانەت ڕونەدانی تاکە مانگرتن و

ناڕەزایەتییەکی کرێکاری لە بەشەك و بەشەکانی دیکە پشتیوانیان کردبێت، بۆ نموونە ناڕەزایەتی و مانگرتنی کرێکارانی نەوت لە بەسرە پێش هاتنی داعش، کە هیچ پشتیوانییەکی کرێکارانی ناوچە کوردنشین و سوننە-نشینی بەدەستنەهێنا. ئایا هیچ هاوپشتییەکی دژە-چینایەتی کرێکاران هەبووە و هەیە، تاکو جیابوونەوەی هەرێمەکان (بەسرە) و "کوردستان" و سوننە-نشین ببەتە هۆی لەنێوبردن و لاوازکردنی؟

سەرباری هەموو ئەو نەبوونانەش، بە بۆچوونی من، هەوڵی دابەشکردنی عیراق، پێش ئەوەی خواستی خەڵك بێت، خواست و پیلانی کۆمپانییە جیهانخۆرەکان و دەوڵەتەکانی ناوچەکەیە بۆ دابینکردنی بەرژەوەندی خۆیان، کە پەرەسەندن و ئەگەری یەکگرتنەوەی ناڕەزایەتییەکانی باکوور و نێوەڕاست و باشووری عیراق دەبێتە گەورەترین مەترسی بۆ سەر نەخشە و بەرژەوەندییەکانی ئەوان. ڕێجگە لەوەش ئەوە ئاشکرایە کە خواستی جیابوونەوە لەنێو کوردان و ناوچەکانی دیکە نەگەیشتووەتە ئەو ئاستەی کە خەڵک لەپێناوی ڕاپەڕێت، ئەگەر دەسەڵاتداران و پارتییە ڕامیارییەکان** ئەو هەرایانە بەرپانەکەن، هەرگیز خەڵک بەرنابنە یەکدی و لەجیاتی داخوازی (نان و ئازادی)، داخوازی "دەوڵەتی نەتەوەیی و ئایینی و سەکیولار" بەرزناکەنەوە. سەرباری ئەوەش، ئەگەر خەڵکی هەرێم یان بەسرە لەسەر جیابوونەوە بڕیاربدەن، من پشتیوانی بڕیارەکەیان دەکەم.

بنەمای هەڵوێستی من بەرانبەر هەڵای ڕێفراندۆم یان ڕاستر بڵێم هەڵای (دەوڵەتاندەم)، ئەوەی کە وەك ئۆگوستی ٢٠١٤ هەڵای "دەوڵەتی کوردی" فریودانی خەڵکە، گومان هەڵناگرێت. ساڵی ٢٠١٤ هەرای واژۆکۆکردنەوە بۆ "دەوڵەتی کوردی" بۆ پەردەپۆشکردنی هێنانی لەشکری (دەوڵەتی ئیسلامی عیراق و شام)* بوو. هەر ئاوا کە ئێستا بە گەڵکردنە لە لایەنە دەسەڵاتدار و ئۆپۆزسینەکانی نەو هەرێم و ئەگەر سەریشیگرت و بواریدرا، بە بەکاربردنی دەنگی خەڵکە وەك کارتی فشار بەرانبەر فەرمانداریی نەوەندیی عیراق لەسەر دابەشکردنی داهاتی نەوت و پۆستەکانی دەسەڵاتداریی.

وەك دەرکەوتووە و دەردەکەوێت هەرای ڕێفراندۆمی سێپتەمبەری ٢٠١٧ بە گەڵکردنە لە کەبەکەکەرە پارلەمانییەکان (ینک و پارتییە نیلییەکە و ئیسلامییەکان) و هێز و پارتییە پەڕ_(پەکەکە)ییەکان، بە کۆتایی هێنانە بە مۆزاتی ڕامیاریی لەسەر ٣١ی ئابی ١٩٩٦ (پدک)، بۆ پەردەپۆشکردنی ئەو مێژووەیە؛ بە بۆچوونی من، چ زلهێزەکان و دەوڵەتانی ناوچەکە بە ڕێفراندۆمەکە ڕێگەبدەن یان نا؛ چ سەرەنجامی

چ سەرەنجامی ڕێفراندۆمەکە پەسەندبکرێت یان نا ؛ (بەڵێ) بێت یان (نا)، براوە (پدک) و ئەو کۆمپانی و نێوەندە جیهانی و ناوچەییانە و دەوڵەتە ناوچەییە پشتیوانیکەرەکانی (پدک) دەبن.

هەر ئاوا بە بۆچوونی من، تەنیا لە یەک باردا (پدک) دۆڕانی هەموو ئەوانە دەبێت، ئەگەر کۆتایی سەرەنجامی ڕێفراندۆمەکە بە جەنگی نێوخۆیی نێوان فەرمانداریی نێوەندیی عیراق و فەرمانداریی هەرێمی کوردستان تەواو ببێت و ئەو جەنگە بە جەنگی ناسیونالیستی نێوان عەرەب و کورد، تورکمان تێشەنەکات. چونکە ئەگەر نەتوانن جەنگی نێوان خۆیان (دەسەڵاتداران) بگۆڕن بە جەنگی ناسیونالیستی نێوان پێکهاتە ئێتنییەکانی عیراق، ئەوا شکستی (پدک) بە بێ کۆمەکی میلیشیا و دەسەڵاتدارە کوردەکانی دیکە مسۆگەرە و (پدک) دەبێتە پەندی ڕۆژگار و بەرگەی هێرش و پەلاماری لەشکری فەرمانداریی نێوەندیی ناگرێت.

لەو بارەشدا (پدک) تەنیا دۆڕاوی بەدینەهاتنی "دەوڵەتەکەی" و بەدینەهاتنی داخوازی پشکی زیاتری داهاتی نەوت و دابەشکردنی پۆستەکان نابێت، بەڵکو دۆڕاوی بەدینەهاتنی جەنگی ناسیونالیستانەی نێوان ئێتنییەکان دەبێت، کە کۆمپانی و دەوڵەتە پشتیوانەکانی (پدک) دنەیدەدەن و ئاگرەکەی گەشدەکەن. ئەگینا لە باری هەڵگیرسانی جەنگی نێوخۆیی فەرمانداریەکان و ئێتنییەکان، لەسەر ئاستی هەرێمی "کوردستان" ئەو هێزانەش ڕاکێشی نێو جەنگەکە دەکات، کە تاکو ئەم ساتەش پاگەندەی (نەخێر) بە ڕێفراندۆمەکە دەکەن، ئەوەش بە ئاڵۆزی و بەهێزیی تاکتیکەکە دەگۆڕێتەوە، کە لە بێی کۆمپانییەکانی دەرهێنانی نەوت و چەکسازی و دەوڵەتەکانی بە (پدک) دایانەشتووە، بەرپاکردنی جەنگێك کە تەڕ و وشک پێکەوە بسووتنێتەت و جەنگ بباتە قوژبنی هەموو ماڵێك و هەموو هەشێکی خۆشباوەڕ بە ناسیونالیزم و سەربەخۆیی لە سایەی دەوڵەت لە نێوی بەشداربکات.

بەڵگەکانی ئەو ئەگەرانە:

باری یەکەم: ئەگەر بە ڕێفراندۆمەکە بواربدرێت یان نا، (پدک) براوە بێت یان نا، سەرەنجامەکەی لەلایەن یوئێن و زلهێزەکان پەسەندبکرێت یان نا ؛ لە بەرئەوەی کە زەرینەی تاکی کورد بە ڕاست و چەپ، ئیسلامی و سێکیولار، کۆنەپارێز و لیبراڵ بە دەوڵەت خۆشباوەڕن و بەوایان بە کوردی_بوون و کرێکاری_بوون و ئیسلامی_بوون و لیبراڵ_بوون و سوننە_بوون و شیعە_بوون دەوڵەت هەیە و دەوڵەت بە

تاکە “ئامرازی سەربەخۆبوون” و بە ئامرازی “پاراستنی ئاسایش” و “ئاشتی تاک و کۆمەڵ” و بە ئامرازی “دادپەروەرانەی بەڕێوەبردنی کۆمەڵ” دەزانن، زۆرینە لە تەک بەشداریکردن و (بەڵێ) دەبێت و هەر ئاوا زۆرینە لە تەك جیابوونەوەیەك دەبێت، کە کۆمپانییە جیهانلووشەکان و دەوڵەتانی ناوچەکە بە مسۆگەرکردنی بەرژەوەندی خۆیان و (پدک) وەك تاکتیکێک بە گێڕانەوەی ئابڕووی تکاوی ٣١ی ئابی ١٩٩٦ و ٣ی ئۆگوستی ٢٠١٤ و لەوەش گرنگتر لێدان و گۆڕکردنی مێژوویی لە پارتییە ڕکەبەرەکانی نێو پارلەمانی هەرێمە، کە بە هەمیشە ئەوان لەنێو هۆش و ئاوەزی خەڵك دەخاتە بەرەی داگیرکەران و (پدک) کە هەموو تەمەنی بەرلەشکری داگیرکەران بووە، دەکاتە تاکە “فریادڕەسی گەل” …

باری دووەم: ئەگەر بە بەرپاکردنی ڕێفراندۆم بواربدرێت و سەرەنجامەکەی (بەڵێ)ی زۆرینە بێت و نێوەندە جیهانییە بڕیاردەرەکان جیابوونەوەکە پەسەندبکەن و فەرمانداریی نێوەندیی عیراق و عیراق وەك دەوڵەتێك بەوە ڕازنەبێت و سەرەنجامەکەی بە جەنگی نێوخۆیی نێوان فەرمانداریییەکانی عیراقی فەدراڵ و گەلانی عیراق تەواوبێت، ئەوا زۆرینەی کۆمەڵی هەرێم تووشی پەشیمانی دەبن و تەنیا کەمینەیەک بڕوای بە (پدک) بەهێزتر دەبێت، کە ئەندامان و هاوبەرژەوەندییانی (پدک)ن. بێجگە لەوە، لە بارێکی ئاوادا دوو بەرەنجامی لاوەکی دیکەی وەك پاشکارایی جەنگی نێوخۆیی نێوان فەرمانداریییەکان و تاکە ناسیونالیستەکانی گەلانی عیراق دەبێت، کە ئەمانەی خوارەوەن:

– ئەگەر جەنگ بەرپابکرێت، بەرەی (نا) بەتایبەت (ینک و پارتییە نیلییەکە و پارتییە ئیسلامییەکانی بەرەی نەخێر) خۆبەخۆ دەکەونە سەر دووڕیانێك : جەنگ دژی بەشە فەرمانداریییەکەی (پدک)، یان جەنگ دژی فەرمانداریی نێوەندیی عیراق لە پشت سەری (پدک).

ئەوە ئەو بەرەنجامە خوازراوەیە، کە (پدک) بەتەواوەتی پشتی بە ئەو وەك تاکتیکێك بەستووە و لە سەرەنجامی ڕێفراندۆمەکە و بە دەوڵەتبوون و سەرۆک-دەوڵەتبوونی بارزانی گرنگترە، چونکە (ینک و پارتییە نیلییەکە و پارتییە ئیسلامییەکانی بەرەی نەخێر) چ بخوازن و چ نەخوازن، ناچارن لە پشت سەری (پدک) دژی فەرمانداریی نێوەندیی بجەنگن، ئەگینا دەکەونە ئەو خانەی کە (پدک) ساڵی ١٩٧٩ لە ئێران و ١٩٩٦ لە هەولێر و ٢٠١٤ لە شەنگال تێکەوت.

ئەگەری ڕێگەی سێیەم، کە ئەگەری هاوبەرەیی بەرەی (نەخێرە) لە دژی

بەرەی (پدک) لە کاتی بەرپابوونی جەنگی نێوخۆیی، ئەوەش ئەگەری زۆر کەمە، چونکە لەناو سرووشتی ئەو هێزانە (ینک و پارتییە نیلییەکە و پارتییە ئیسلامییەکانی بەرەی نەخێر) بەلایەنیی بوونی نییە و هەرگیزیش ناتوانن دژی خۆشباوەڕیی ناسیونالیستانەی زۆرینەی دانیشتووانی هەرێم لەناو بەرەی فەرمانداریی نێوەندیی عیراق دژی (پدک) بوەستن، چونکە لەو بارەدا ئەوان دارەکیان بە دەستەوە، کە هەر دوو سەرەکەی هەر … .

بەڵام بە پێچەوانەی بەرەی ناسیونالیستی و پارتییە دەسەڵاتدار و بەشدارەکانی پارلەمان، بەرەی چەپ بەگشتی لەسەر بنەمای پێشینەی هەڵوەستی دژی جەنگی نێوان دەوڵەتان و فەرمانداریەکان و میلیشیاکان دەست و پێی کراوەترە لە بواری دژایەتیکردنی هەر هەوڵێك، کە بەرەنجامەکەی جەنگی نێوخۆیی یان جەنگی دەرەکییە و ئاگری جەنگی نێوان ئەتنییەکان و کۆمەڵە ئایینییەکان و قەوارە ڕامیاریی و میلیشیاییەکان خۆشدەکات. بە ڕادەی کەم مێژووی دژە-جەنگبوونی بەرەی چەپ لە سەدەیەک زیاترە.

ئەگەر لەو ئەگەرانەش بگوزەرێین، ئەوا پێداچوونەوەی هەلەکان و هەوڵەکانی بۆرجوازی کورد بۆ دەوڵەتی سەربەخۆی، بە ئاسانی ئەو ڕاستییە دەرخات، کە ساڵی ١٩٩١-٢٠٠٣ وێڕای جیابوونی بەکردەوەی هەرێم لە عیراق و هەر ئاوا ساڵی ٢٠٠٣- ٢٠٠٥ پاش ڕوخانی فەرمانداریی بەعس، گەورەترین هەلی جیابوونەوە هەبوو و هەرچەندە ئەو کات لە ئێستا زیاتر خەڵک خوازیاری جیابوونەوە بوو، کەچی بە پێچەوانەوە لە بەرئەوەی کە لە بەرژەوەندی بۆرجوازی کورد چ وەك بازرگان و سەرمایەدار، چ وەك دەسەڵاتدار و پارتییە ڕامیارییەکانی نەبوو و ئامادەی جیابوونەوە نەبوون.

بەڵام ئێستا پاش ئەوەی کە زۆربەی زەمینە لەبارەکانی جیابوونەوە لەدەستچوون و دەسەڵاتداران و ئۆپۆزسیۆن بە هەموو شێوەیەك پابەندی مەرج و بەندەکانی کۆمپانییەکان و زلهێزەکان و ڕێککەوتننامەی دەوڵەتانی ناوچەکەن و ئەوان (زلهێزەکان و کۆمپانییە جیهانخۆرەکان) دەسەڵاتدار و بەڕێوەبەری بەکردەوەی کۆمەڵی هەرێمن و پارتییە دەسەڵاتدارەکانی هەرێم تەنیا پاسەوان و پارێزەری ئاسایش و زەمینەسازی سەرمایەگوزاری ئەوانن لەو هەرێمە و فەرمانداریی هەرێمی "کوردستان" وەك فەرمانداریی نێوەندیی عیراق دەوڵەتانی دیکەی ناوچەکە، ملکەچ و وابەستەی بەرنامە و ڕامیارییەکانی سندوقی نێودەوڵەتی دراو و بانکی جیهانی و بانکی نێوەندیی ئەوروپی و کارخانەکانی چەکسازی و ئۆتۆمبێلسازی و

پاڵافتەکردن و تاڵانبردنی نەوتە و ئەوە ئەوانن (کۆمپانییە جیهانخۆرەکان) کە بە فەرمانداریی هەرێم و پارتییە دەسەڵاتدارەکانی بەرنامەڕێژیی دەکەن و سنوور و ڕۆڵی پارتییە ئۆپۆزسیۆنەکانی نێو پارلەمان دیاریدەکەن و لە ڕێگەی ئەوانەوە بە داخوازیی و خەونەکانی خەڵك بازیدەکەن. کەچی دەسەڵاتداران بەتایبەت (پدک) و هاوپەیمانە چەپەکانی، عیراق و هەرێمێك کە تازە لەنێو دەزەخی تیرۆری (دەوڵەتی خەلافەتی ئیسلامی) ڕزگاریبووە، بەرەو جەنگێکی نەبڕاوەی ناسیونالیستی ئاوا دەبەن، کە هەموو نەهامەتییەکانی جەنگی سی ساڵەی نێوان بزووتنەوەی چەکداریی ناسیونالیستی کورد و فەرمانداراانی عیراق و جەنگی سی ساڵەی نێوان باڵە چەکدارەکانی بزووتنەوەی ناسیونالیستی کورد و جەنگی هەشت ساڵەی عیراق-ئێران و جەنگی دووەم و سێیەمی کەنداو بەراورد بە خۆی دەکاتە شایی و هەڵپەڕکەی نێوان هەموو بەرەکان.

بەبۆچوونی من، ئەگەر بەیاربەت هەرێمی “کوردستان” سەربەخۆ بکرێت، ئەوا دەبێت و پێویستە لە دەسەڵات و زاڵەی و چەپاوەی کۆمپانییە جیهانخۆرەکان و ڕامیاری و بەرنامە و مەرجەکانی سندووقی نێودەوڵەتی دراو و بانکی جیهانی و بانکی نێودەوڵەتی ئەوروپا و کۆمپانییەکانی وەك مۆنسانتۆ خۆی ڕزگاربکات و سەربەخۆ بکرێت؛ لەو کۆمپانی و نێوەندانە ڕزگار و سەربەخۆ بکرێت، کە چەپەکانی وەك “کۆمونیزمی کرێکاری” نەک بە جارێکیش ناوی ئەوانە ناهێنن، بەڵکو بە ناوهێنانی ئەوانە زمانیان لاڵدەبێت.

بێجگە لەوە، وەك دەبینین و دەزانین ئەو هێزە ناوچەییانەی کە پشتیوانی لە جیابوونەوە و دەوڵەتبوونی هەرێمی قەرەقووشی بۆرجوازی کورد دەکەن، لە تەك دەوڵەتی بۆجواز-ئیسلامی ئێران کێشەیان هەیە و دەخوازن بە لەبدان لە دەوڵەتی و فەرمانداریی نێوەندیی عیراق وەك یەکێك لە پایە سەرەکییەکانی پڕۆژەی ئیمپراتۆریی بۆرجوازی شیعە لە ناوچەکە، بە پڕۆژە ناوچەیی و جیهانییەکانی دەوڵەتی بۆرجوازی شیعە کۆتاییبهێنن. لە بارێکیشدا ئەگەر پلانەکە سەرکەوتوو نەبوو و بەرەی نێوخۆیی (پدک) لەنێو عیراق و هەرێم تێکشکا، یان هەوڵی جیاکردنەوەی هەرێم لە دەوڵەتی عیراق و گۆڕانەوەی “ویلایەتی موسڵ” و بەکاربردنی وەك دەوڵەتی ئیسرائیل لە ناوچەکە بەدینەهات، ئەوا خۆیان لە تەك فەرمانداریی نێوەندیی عیراق و دەوڵەتی ئێران ڕێکبکەونەوە و وەک ڕێکەوتنەکانی ۱۹۷۵-۱۹۷۸ بە کۆمەڵێك بەرتەری و دەستکەوت بگەن، لەوانە دەرپەڕاندنی (پەکەکە) لەنێو سەگۆشەی سنووری عیراق-ئێران-تورکیە و شکستهێنان بە ئەزموونی

خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا).

لەم خاڵەی کۆتاییدا پارتییەکانی ڕەوتی "کۆمونیزمی کرێکاری" چ لە ئێران و چ لە عیراق، هاوبەرژەوەند و هاودەردی دەوڵەتی تورکیە و (پدک)ن؛ دەوڵەتی تورکیە خوازیاری دەرپەڕاندنی (پەکەکە) لە قەندیل و تێکشانی خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا)یە، چونکە بوونی ئەو دووانە بۆ مەرگهێنەری خۆی دەبێنێت و مەترسین بۆ سەر پلانی دروستبوونی ئیمپراتۆریی نیئۆ-ئوسمانی. (پدک) خوازیاری دەرپەڕاندنی (پەکەکە) لە قەندیل و تێکشانی خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا)یە، چونکە (پەکەکە) بە ڕکەبەری دەسەڵات و هەژموونی خۆی لە "کوردستان"ی بەشی تورکیە و "کوردستان"ی بەشی سوریە و هەر ئاوا لە ناوچەی (بادینان)یش دەزانێت و سەرکەوتنی سیستەمی خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا) واتە کۆتاییهاتنی سیستەمی دەسەڵاتداریی بنەماڵەیی و خێڵەکی سەرانی (پدک). هەر ئاوا بۆ پارتییەکانی ڕەوتی "کۆمونیزمی کرێکاری" دەرپەڕاندنی (پەکەکە) لە قەندیل و تێکشانی خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا)، بە واتای دەرکەوتنی قەد و بالای خۆیانە. چونکە لە کوردستانی بەشی ئێران و تەنانەت لەنێو ئۆپۆزسیۆنی چەپی ئێرانیش لایەنگران و پشتیوانانی (پەکەکە) و خۆبەڕێوەبەریی خۆراوا هەن، لە هەرێمی کوردستان ئەگەر بڕیاربێت ئاڵوگۆڕی شوێن و پێگەی هێزەکان و سیستەمی بەڕێوەبردن ڕوبدات، ئەوا دیسان هەر (پەکەکە) و خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا) پێشنیارە، ئەوەش واتە مەرگی یەکجارەکی خەونەکانی سەرانی پارتییەکانی "کۆمونیزمی کرێکاری"؛ هێزی سێیەم و بەرەو دەسەڵات هەڵکشان***. وەك دەزانین و دیتمان، لە ماوەی ساڵانی ١٩٩١-٢٠١٧ قسەکەرانی کۆمونیزمی کرێکاری لە پێناو بەدەسەڵاتگەیشتن، تاکتیک و کاژگەڕین نەما پەنای بۆ نەبەن، بەڵام هەرگیز و لە لەبارترین بار و دۆخ و سەردەمدا کە ساڵانی پاش ڕاپەڕین و ساڵانی سەردەمی جەنگی نێوخۆیی بوون، نەیانتوانی ببنە ئەو هێزەی کە خەونی هەمیشەیی خۆیانە. بەڵام بەپێچەوانەی هەوڵەکانی ئەوان، لە ناکاو خۆبەڕێوەبەرییەکی گەلیی و فرە ئەتنی و سێکیولار و یەکسانگەری پێگەی ژن و پیاو لە بێدەنگترین بەشی ناوچە کوردنشینەکانی خۆرهەڵاتی ناوین "کوردستان"ی بەشی سوریە، کە هیچ کەس ئاوا چاوەڕوانییەکی نەبوو و هیچ کەس ئاوا پێشبینی و ئەگەرەکی لەبەرچاونەگرتبوو، سەرهەڵدەدات و حەفتا فەرسەخ دروشم و بەرنامە تاکتیکی و بریقەدارەکانی "کۆمونیزمی کرێکاری" دەخاتە پشت سەری خۆی. لە بەرئەوەیە، کە خۆبەڕێوەبەریی (خۆراوا) وەك زەنگی مەرگ ئەو سێ ئاراستەیەی (ڕەوتی ڕێنانی ئیمپراتۆری نیئۆ-ئوسمانی، ڕەوتی بە دەوڵەتکردنی دەسەڵاتی بنەماڵەی بارزانی، ڕەوتی "کۆمونیزمی

کرێکاری") لەنێو بەرەیەکی فرە دیو کۆکردوونەتەوە.

بە ڕەوتی "کۆمونیزمی کرێکاری" وەك ڕەوتێکی دەسەڵاتخواز و دژە-ئیسلام نەك دژە-ئایین و دژە-سەرمایەداری، لەتەك پرۆژەی دەوڵەت و هێزە ناوچەییە دژەکانی دەوڵەتی بۆرجوازی شیعە لە ئێران یەکدەگرنەوە و دوژمنی دوژمنی دەستیەتی؛ هەم بەرژەوەندی (پدک) بەرانبەر (ینک) و (فەرمانداریی نێوەندیی عیراق) وەك هاوپەیمانەکانی دەوڵەتی ئێران و هەم بەرژەوەندی هێزە ناوچەییەکانی پشتسەری (پدک) وەك ڕکەبەری دەوڵەتی بۆرجوازی شیعە لە خۆرهەڵاتی ناوین لەتەك بەرژەوەندی ڕەوتێکی شکستخواردووی وەك "کۆمونیزمی کرێکاری" یەکانگیردەبن.

لە پشت گشت ئەو ئەگەر و بەرەنجامانەوە، نەخشە و بەرژەوەندییەکانی ئیمپراتۆری نیئۆ-ئوسمانی**** و هێزە ناوچەییەکانی دیکە ئامادەیە و دەوڵەتی تورکیە لە هەموو لایەك زیاتر لە بەرپاکردنی جەنگی نێوخۆیی عیراق قازانجدەکات، چونکە لەوانەیە وەك بەرەنجامی ئاوا جەنگێك فەرمانداریی نێوەندیی عیراق بە پشتشکاندنی (پدک) ئامادەبێت بەرتەریی ئابووریی و ئامیاریی زیاتر بە دەوڵەتی تورکیە و هاوپەیمانەکانی نێو عیراق (واتە پارتیی و بەرە تورکمانییەکانی نێو عیراق کە هەمان ڕۆڵی لەشکر و میتی تورکیە دەبینن) ببەخشێت، تاکو پشتی (پدک) بەربدات و زەریش ئاسایە، کە دەوڵەتی عیراق بە لێدانی هەوڵ و ئامانجەکەی (پدک) لەتەك دەوڵەتی ئیسرائیل ڕێکبکەوێت و بەرتەریی نەوت و زۆر شتی دیکەش ببەخشێت و گرژی نێوان دەوڵەتی ئیسرائیل و دەوڵەتی ئێران خاوبکاتەوە و لەوێدا بەرژەوەندی دەوڵەتی عیراق-دەوڵەتی ئێران ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ لە ڕێگەی فەرمانداریی نێوەندیی عیراق و دەوڵەتی تورکیە ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ لە ڕێگەی هێزە تورکمانییە پڕۆ تورکییەکان دابینبکرێت.

یاریکردنی (پدک) بەئاگر هەر بە ئەوە دەگەڕێتەوە، کە خەریکی خۆشکردنی زەمینەی جەنگێکە کە تەداچوونی پارتیی خۆی و نیمچە سەربەخۆیی هەرێم و تەواوی هێزەکانی دیکەی هەرێم و ڕێکەوتن و یەکانگیری بەرژەوەندی هێزەکانی خۆرهەڵاتی ناوین بەتایبەتی دەوڵەتی عیراق و تورکیە و ئێران مسۆگەردەکات، چونکە ئەستەمە لە چوارچێوەی عیراقێکی لکێندراو بە نەخشەی ناسیونالیزمی عەرەبی و لە عیراقی پاش شەش دەهە کودەتا و دیکتاتۆریی جەنەراڵەکان و بەعسییەکان و لە عیراقی پاش سێ ساڵ جەنگی (دەوڵەتی خەلافەتی ئیسلامی سوننە) کە هاوپەیمانی (پدک) و دەوڵەوتی تورکیە (داعش)ی هێنایە نێو خاکی عیراق و موسڵی بە ئەو بەخشی، بەرپاکردنی

ڕەفراندۆم بە جیابوونەوە بە گەرماوی خوێن بە گەلانی عیراق کۆتایینەیەت. بە بۆچوونی من، وەك پێشتر ئاماژەمدا، دوو دەورە ١٩٩١- ٢٠٠٣ و ٢٠٠٣ – ٢٠٠٥ زەمینەی جیابوونەوە بەبێ جەنگی میلیشیایی و دروستبوونی کینەدەزیی ناسیونالیستی هەبوو، بەڵام ئەو کات، سەرانی (پدک) و (ینک) لەجیاتی ئەوە داخوازی چەند ملیۆن دۆلارەك و پەردەپێشکردنی پەروەندەکانی پەیوەندی نهێنی نێوان خۆیان و ڕژێمی ڕوخاو دەخەنە سەر مێزی هێزە هاوپەیمانە داگیرکەرەکانی عیراقی پاش فەرمانداریی بەعس و سەدام.

هەڵبەتە وەك پێشتر ئاماژەمدا هەڵوێستگیریی بە چەپەکان دژی هەرای ڕەفراندۆم لە ئێستا و ئەگەری کۆتاییهاتنی پرۆسەکە بە جەنگێك کە ٩٩% ئەگەری ڕودانی لە ئەگەری ڕونەدانی زیاترە و چەپەکان وەك پێشینەی مێژوویی بەتایبەت لەماوەی سەد و سێ ساڵی ڕابوردوو دژی جەنگە نێوخۆیی و دەرەکییەکان بوون، ئاسانترە لە هەڵوێستگیریی بەرەی ناسیونالیستەکان دژی ئاوا هەڵایەک، کە تەڵە و تاکتیکی ڕکەبەرێکی پارلەمانیی خۆیانە، مەترسی کەمترە .

پێویستە ئەوەش بڵێم و ڕۆشنایی بخەمەسەر، کە هەڵوێستی (حککک / “کومونیزمی کرێکاری”) لەوەوە نییە، کە ئەگەر ڕەفراندۆم و پرۆسێسی دەوڵەتاندەم سەرکەوتوو بن، لە تەك هەمان چارەنووسی سزاواریی ناسیونالیستی (ینک و پارتییە نیلییەکە)ی ڕووبەڕووبن. بە پێچەوانەوە بە سەرکەوتنی ڕەفراندۆم و جیابوونەوەی هەرێم (بە ئاشتییانە)، دەبێتە هۆی تێکشکان و ڕسوابوونی یەکجارەکی باڵە عیراقییەکەی “کۆمونیزمی کرێکاری” لە نێوەڕاست و باشوور. خراپتر لەو چارەنووسەش، چارەنووسی (حککک)یە وەك باڵێکی تاکتیکیی (حککع)، کە لە باری ڕودانی جەنگی نێوان فەرمانداریی هەرێم و فەرمانداریی نێوەندیی و تەشەکردنی بە جەنگی ناسیونالیستانەی نێوان ئەتنییەکان، چ وەڵامێك بە مێژوو دەدەنەوە، کە ئەوان شان بە شانی کۆمپانییەکانی نەوت و دەوڵەتی تورکیە و (پدک) دەبنە هەڵگیرسێنەری جەنگێك، کە هەموو جەنگەکانی پێشتووتری نێو عیراق و عیراق لە تەك دەرەوە دەکاتە خەونێکی ناخۆشی ڕابوردوو و جەنگی نێوان ناسیونالیستانی کورد و عەرەب، کە سەدەیەکە نەخشەی بۆ دەکێشرێت، ئەوان دەیکەنە کەتواری ڕۆژگار. ئایا لە بارێکی ئاوا، پارتییەکانی “کۆمونیزمی کرێکاری” چی دەکەن و هەڵوێستیان چی دەبێت؛ دژی جەنگ یان بەشداری جەنگ بۆ سەرخستنی پرۆژەی دەوڵەتاندنی بۆرجوازی کورد؟

هەڵبەتە ئەوە نەگوتراو نەمێنێت، کە ئەگەر بار و دۆخی ئێستای عیراق و هەرێم هەمان بار و دۆخی دەهەی نەوەدی سەدەی ڕابوردوو

بووایە، یان جەنگی نێوان فەرمانداری هەرێم و فەرمانداریی ناوەندیی، یان جەنگی ناسیونالیستانەی نێوان میلیشیا و ئەتنییەکان لە ئارا بووایە، ئەوا منیش بۆچوونێکی دیکەم لەبارەی هەڵوێستی پارتییەکانی “کۆمونیزمی کرێکاری” دەبوو و لە خراپترین باردا بە هەڵوێستێکی تاکتیکی***** لە پێناو بەدەسەڵاتگەیشتنم دەخوێندەوە. بەڵام ئەو مەترسییە نێوخۆیی و دەرەکییانەی کە ساڵانی ۱۹۹۱-۲۰۰۳ لەسەر هەرێمی “کوردستان” هەبوون، لە ساڵی ۲۰۰۳- ۲۰۱۷ نەماون و ئەوە فەرمانداریی هەرێمی “کوردستان”ـە، کە بە فەرمانداریی ناوەندیی عیراق شەڕدەفرۆشێت و ئەوە (پدک) کە بە فیتی دەوڵەتی تورکیە دژی فەرمانداریی عیراق پیلانی گێڕا و (داعش)ی هێنا و هەر لادانی (پدک) لە ڕێکەوتننامە و یاساکانی عیراق و بەرنامەی دەرهێنان و فرۆشتنی نەوت بوو، کە بوو بە هۆی بڕینی ١٧% پشکی هەرێم لە داهاتی عیراق. ئەگەر مەترسییەکیش لەسەر هەرێمی “کوردستان” هەبێت، ئەوا جموجۆڵی سەربازی و ڕامیاریی و ئابووریی و کولتووریی دەوڵەتی تورکیە و پشتیوانی دەوڵەتی تورکیە لە هێزەکانی (داعش). بە پێچەوانەوە نە ترس و بیانوویەك بە جیابوونەوە هەیە و نە جەنگەك هەیە، تاکو پارتییەکانی “کۆمونیزمی کرێکاری” بەو دەوڵەتاندنە لە ژانی خوێنی چین و توێژە نەدار و بەدەسەڵاتەکانی باکوور و نێوەڕاست و باشووری عیراق بەربگرن.

لەبەرئەوە و بە بۆچوونی من، ئەگەر لەنێو ڕیزەکانی پارتییەکانی ڕەوتی “کۆمونیزمی کرێکاری” و لایەنگرانی ئەوان، کەسێك یان کەسانێك ماون و خۆشباوەڕییان بە کۆمونیستبوونی ئەو ڕەوتە ئەوانی ڕەدووخستووە، پێویستە ئەو پرسیارە پێیگرانە لە خۆیان بکەن؛ ئەگەر سەرەنجامی ڕێفراندۆمێکی ئاوا، کە هیچ پێداویستییەکی ناچارییانەی نییە و لە باری سەرکەوتووبوونی، فەرمانداریی بۆرجوازی کورد دەگۆڕێت بە دەوڵەتی بۆرجوازی کورد و خۆشباوەڕیی خەڵکی بە ساوایی بیست و شەش ساڵەی فەرمانداریی بۆرجوازی کورد دەگۆڕێت بە خۆشباوەڕییەکی دوو سەد و سەشت ساڵە. ئەگەر بەرەو جەنگی نێوان فەرماندارییەکان و میلیشیاکان و جەنگی ناسیونالیستی نێوان ئەتنییەکانی عیراق چوو، هەڵوێست و پێگەی ئەوان (لایەنگران و ئەندامانی پارتییەکانی “کۆمونیزمی کرێکاری”) چی دەبێت؛ وەستانەوە دژی جەنگەك کە خۆیان پووشدەری ئاگرەکەین، یان جەنگین وەک هێزی یەدەکی (پدک) لەنێو بەرەی ناسیونالیستانی کورد؟

بەکورتی : ئەوانەی کە نەخشەی ڕێفراندۆم و جیابوونەوەی هەرێمی “کوردستان”یان بە سەرانی دەسەڵاتداری (پدک) داڕێژاوە، زۆر بە

وردی چەند شتەکیان بەرچاوگرتووە، کە بە مسۆگەرکەردنی بەرژەوەندییەکانی خۆیان چارەنووسسازن؛ گۆڕینی بەرەی (ینک و پارتییە نیلییەکە و پارتییە ئیسلامییەکانی بەرەی نەخێر) کە نوێنەرایەتی بەرژەوەندی دەوڵەتی ئیسلامی ئێران و کۆمپانییە ئێرانییەکان و هاوبەرەیی فەرمانداریی نێوەندیی عیراق دژی دەوڵەتی تورکیە و کۆمپانییە تورکییەکان دەکەن، گۆڕینی (پدک) لەنێو هەش و ئاوەزی زۆرینەی تاکە خۆشباوەڕەکانی کۆمەڵ بە پووچگەرایی "ڕزگاری کۆمەڵ بە بەدەوڵەتبوونی فەرمانداریی هەرێم" بە هێزی سەرەکی و بەواپێکراو بە درێژماوە و چەند دەهە و سەدە؛ ئەگەر جەنگی نێوخۆیی فەرمانداریەکان و هێزە ناسیونالیستە عەرەبی و کوردی و تورکمانی و تەنانەت ئایینە جیاوازەکان هەڵگیرسا و بەرەی (نەخێر)ی پارتییەکانی دیکە دژی (پدک) هاوبەرەیی فەرمانداریی نێوەندیی عیراقی کرد، ئەوا دیسانەوە بەوای درێژماوە هەر (پدک) دەبێت و ئەگەر بەپێچەوانەشەوە بەرەی (نەخێر)ی پارتییەکانی دیکە بەناچاریی و لە ترسی نەفرەتی خەڵک هەڵوێستی خۆی گۆڕی و کەوتە پشت سەری (پدک)، ئەوا بە هەمیشە (پدک) سەرکەوتووی کایەکە دەبێت و جەستەی مردووی پارتییە نەیارە پارلەمانییەکانی و تەنانەت ناپارلەمانییەکانیشی بەرەو گۆڕستان ڕاکێشدەکات و پاشماوەی ئەو پارتییانە بە هەمیشە ملکەچی (پدک) دەبن.

دواشت، کە ئامانجی سەرەکی من دەبێت لە نووسین و دەربڕینی بۆچوون و دیتنەکانی خۆم، ئەوەیە، هەر ئێستا و لەم ساتەوە ئەرکی هەمووانە، ئەمە ئازادیخوازانی کۆمەڵی هەرێمی "کوردستان/ باکووری عیراق" و ئازادیخوازانی نێوەڕاست و خوارووی "عیراق"، هەر ئێستا و هەر کەس لە شوێنی ژیان و کار و فەرمانی خۆی و لە هەر گۆشەیەکی ئەم جیهانە هەیە و بە هەر زمانێك توانانی ئاخاوتن و دەربڕینی ناڕەزایەتی هەیە، پێویستە و دەبێت بەرەی دژی جەنگی نێوخۆیی فەرمانداریەکانی عیراق هەڵخەنێت و بانگەوازبکات، کە سەرەنجام وەك جەنگی نێوان گروپە ناسیونالیستەکانی بۆسنە و هەرزەگوین و فەرمانداریی یوگوسلاڤیای جاران، دەبێتە جەنگی ناسیونالیستی نێوان ئەتنییەکان و سەرتاسەری بەشەکانی عیراق دەکاتە گۆمی خوێن، وەك تەڵەی کۆمپانییە بریتانی و ئەمەریکییەکان لە خۆماڵیکردنی نەوتی عیراق.

بەبۆچوونی من، ئەگەر هەر ئێستا هەر ئازادیخوازێك لەلایەن خۆی ڕۆژانە بەشێك لە نووسین و دەربڕینەکانی بۆ پاگەندەکردن دژی جەنگی نێوخۆیی هێزە دەسەڵاتدارەکان و تەشەنەکردنی ئەو جەنگە بە جەنگی

نەوان گەلان، کە ئەگەری ڕودانی لە ڕونەدانی زیاترە، تەرخاننەکات، سبەی زۆر درەنگە و پەشیمانی و قامکگەستن و خۆزگەخواستن توانای بەرگرتن بە جەنگێکی نییە، کە لە سەردەمی دەرچوونی ناچارییانەی هێزەکانی بریتانیا تاکو ئێستا پووشی لەسەر کەمادەکرێت.

هەژێن
١٨ی ئۆگوستی ٢٠١٧

---

* یەکێك لەو کەسە ئەزیدیانەی کە وەرگێڕانی پەڕوەندەی پەنابەرییەکەیم کردووە، ئاوای گێڕایەوە "بەخۆم ئەندامی (پدک) بووم، ژیان و گوزەرانێکی باشم هەبوو، لە نێو شاری شەنگال دوکان و ئەتومبێل و خانووی خۆم هەبوو، چەند ڕۆژ پێش بەدەستەوەدانی زومار و شەنگال و مەخموور، (مەسرور بارزانی) کوڕی "سەرۆکی هەرێم" وەک نوێنەری (پدک) و کۆمپانییەکانی خۆی چووبوو بۆ ڕێکەوتن لەتەك سەرانی (داعش) لە ناوچەی موسڵ، بەڵام (داعش) بەپێچەوانەی پەیوەندییەکانی پێشووتر، (مەسرور کوڕی سەرۆکی هەرێم) بە بارمتە دەگرێت و داخوازی بەدەستەوەدانی زومار و شەنگال و موخموور دەکات، ئیدی ئەوە ڕویدا کە خۆتان لە شاشەی تەلەفزیۆن دیتتان"

** یەکەمین پارتیی کە دەهەی نەوەدی سەدەی ڕابوردوو، جیابوونەوە و "دەوڵەتی سەربەخۆی" دەنەدا، (حککع) بوو، وەك پێشنیار و بڕیاری (مەنسووری حیکمەت) و "کۆمونیزمی کرێکاری". ئەو ئاوە لەڕێی کە ئێستا (پدک) پێی تەختستووە، یەکەم جار (حککع) ڕشتی و خۆشباوەڕیی "ئازگاربوون و بەختەوەری لە سایەی دەوڵەتی سەربەخۆ"ی لە نێو هۆش و ئاوەزی خەڵکی ناڕازی ناهوشیار چاند. ڕەوت و "ڕابەر"ێك، کە دروشمی "ناسیونالیزم شەرمەزارییە بۆ بەشەرییەت" بنێشتی هەر ساتەی بن ددانی لایەنگرانی بوو، بەڵام بۆ ساتێکیش بەخۆی دەستبەرداری ناسیونالیزمی پان-ئێرانی نەبوو و بەرانبەر پرسی کوردان لە ئێران، هەڵوێستێکی دیکەی هەبوو و هەیانە.

*** ساڵی ١٩٩٦ (مەنسووری حیکمەت) "هێزی سێیەم" بوون و نزیکی "بە دەسەڵاتگەیشتنی (حککع)" لە کوردستانی بەشی عیراق پێشبینیکرد و "هێزی سێیەم" بنێشە خۆشەی ئەو ڕۆژانە بوو، هەر ئەو پێشبینییە بێبنەمایە بوو، کە سەرانی (حککع) دڵخۆش و لەخۆگەڕاو کرد و ئەوانی بۆ خۆهەڵبژرادن و بەشداریکردنی هەڵبژاردنی شارەوانییەکان هاندا، بەڵام سەرەنجامی دەنگدانەکان پێچەوانەی چاوەڕوانی لەخۆ ڕاییبوونی

ئەوان، هەژماری دەنگەکانیان لە هەژماری ئەندامانی پارتییەکەیان کەمتر بوو.

**** بۆ ئاگاداری خوێنەر چەمکی (نیئۆ-ئوسمانی)م لە هیچ کەس وەرنەگرتووە، تاکو ئاماژە بە سەرچاوەکەی بدەم، بەڵکو خۆم یەکەم کەس بووم، کە ئەو چەمکەم بەکاربردووە. مەبەستم لەم ئاگادارکردنەوەیە، ئەوەیە دزانەکی فەیسبووکی و ئینتەرنێتی پەیدابوون، کە کلی بەرچاوی دایکی خۆشیان دەدزن و ئەوانەش نووسەرانی تازەکار نین، بەڵکو نووسەرانی ناوداری ناسراو بە "کەڵەڕۆشنبیرانی کورد" ناسراون. نموونەیەك لەو بارەوە، دە ساڵ لەمەوبەر چەمکی (خێڵی هاوچەرخ)م بۆ پارتیی ڕامیاری بەکاربرد و بەدیاریکراوی لەنێو پەرتووکی (چاوپێشینەك لە ئێستا و تراجیدیایەك بۆ سبەی) هاتووە، کەچی پاش ئەوە تەنانەت لەلایەن ڕەخنەکراوانەوە بەبێ ئاماژەدان بە سەرچاوەی وەرگرتنەکەی، بەکاربرایەوە.

***** کاتێك کە دەهەی نەوەدی سەدەی ڕابوردوو (مەنسووری حیکمەت) پێشنیار، یان ڕاستر بڵێم بڕیاری جیابوونەوەی هەرێمی "کوردستان" و پێکهێنانی "دەوڵەتی ناقەومی و سێکیولار"ی دەرکرد، ئەو کات لەسەر چەند بنەمایەك گوتم، تاکتیکێکی فرودەرانەیە، چونکە کاتێك کە (مەنسووری حیکمەت) بۆ ئامانجی دروستکردنی (حککع) کۆمەڵێك پرسیاری ئاراستەی سێ ڕێکخراوە پێڕ"کۆمونیزمی کرێکاری" و ئەندامەکانیان کرد، یەکێك لە پرسیارەکان ئەوە بوو "دەبێت حزبی کۆمونیستی کرێکاری عیراقی بێت یان کوردستانی، بۆچی؟ " هەر زوو ئەوانەی کە لایەنگری کوردستانیبوونی ئاوا پارتییەك بوون، بە ناسیونالیستبوون تۆمەتبارانکران. ئەگەر بە دروستی لەیادمما بێت، کەسێك بەناوی (بەختیار کەریم) لەو بارەوە نامیلکەیەکی نووسیبوو، ئەو بەدبەختە تاکو ڕادەی "دوژمنی چینایەتی" و "ناسیونالیستی خەوتووی نێو ڕێزەکانی کۆمونیزمی کرێکاری" تاوانبارکرا. بێجگە لەوەش هەم (مەنسووری حیکمەت) و هەم پارتییەکانی "کۆمونیزمی کرێکاری" هاوکات دژی جیابوونەوە و داخوازی یەکێتی فێدرالیستی "کوردستان"ی بەشی ئێران بوو و هەن.

بۆداپیـــــــــــــــره ...

فەرهاد ئەحمەد بەرزنجی

داپیـــره نەخۆشكەوتبـــوو،وەرزی زســـتان بوو،گەڵا بەدرەختەكـــانەوە نەمابوو.تەنانەت تاقە گوڵێكیش لەباخچەكەدا نەبوو.

خونچە وتی:من خواردنێكی بۆئامادە دەكەم كەحەزیی لێی بێت.

لاولاو وتی:منیش ماڵەكەپاكدەكەمەوەو جلەكانیش دەشۆم،دیيەی خوشكیشم وتی:منیش جلەكان

بەتەنافەكەدا هەڵدەواسم،لاوەندی برایشم سێوێكی بۆهێنا،پاش ئەوەی جوان شتییەوە لەسەر

سینییەك داینا،لاوك هێشوویەك ترێ و ڕەوەندیش مێزێكی بۆهێنا،دارین پرتەقاڵێكی بۆهێنا.

لاڤەش ئەنەناسی بۆهێنا،بەجارێك سەرسینییەكە پڕبوولە میوە.

داپیرە پێكەنیی ووتی:سوپاس بۆئێوە ئەی نەوە ئازیزەكانم.

ڕۆژە لەدڵی خۆیدا وتی:من نازانم چی پێشكەش بكەم ،چاك دەزانم ئەو زۆرحەزی لەگوڵ وگوڵزارە

بەڵام بەم زستانە هیچ جۆرە گوڵێك لەباخەكەدا نیيە.

پاش كەمێك بیركردنەوە،ڕۆژە پەڕەیەك وپێنوسە ڕەنگینەكانی هێناو وێنەی باخچەیەكی ڕازاوەی پڕ

لەگوڵ وگوڵزاری كێشا.ڕۆژە چووە ژوورەكەی داپیرە تانیگارەكەی بداتێ،بەڵام بینی داپیرە لەخەوێكی

خۆشدایە ،بۆیە خەبەری نەكردەوە،بەڵكولەتەنیشت وێنەكەدابەخەتێكی جوان نووسی{بۆداپیرە گیان}

ئینجابەبێدەنگی وێنەكەی لەسەر مێزێك بەرامبەر بە داپیرە داناو هاتە دەرەوە.

-________

ئەم چیرۆكە لەژمارە(163)ی گۆڤاری{پەپولە}دابڵاوكراوەتەوە.